

WSPÓŁPRACA NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA Z INNYMI NAUCZYCIELAMI W SZKOLE

Katarzyna Kalita, Biblioteka Pedagogiczna w Chełmie

Opublikowano 17.06.2014r.

Najlepszym słowem wstępu do tematu współpracy nauczyciela bibliotekarza z innymi nauczycielami w szkole jest cytat Jadwigi Andrzejewskiej, która słusznie zauważyła: *„Bibliotekarz, choćby najlepiej pracował, nie uzyska pożądaných efektów bez pomocy środowiska szkolnego (...) i pozaszkolnego”*.

Biblioteka szkolna, czy jak się obecnie określa Szkolne Centrum Informacji ma na celu wspomaganie procesu dydaktyczno – wychowawczego w każdej szkole. Metody i techniki tej pomocy mogą być przeróżne. Jednak bez wsparcia członków Rady Pedagogicznej i Dyrektora niewiele można uczynić.

Kiedy na przełomie roku 2003/2004 pojawiła się w szkołach ponadgimnazjalnych edukacja czytelniczo – medialna jako ścieżka międzyprzedmiotowa, realizowana przez wszystkich nauczycieli, spełniły się marzenia wielu nauczycieli bibliotekarzy... ich koledzy nauczyciele zaczęli się angażować w przygotowanie przyszłych użytkowników biblioteki, aby zamienić pewne umiejętności w nawyki, chociażby w sprawne przeszukiwanie źródeł informacji, czy poruszanie się w środowisku bibliotecznym, nawet po wyjściu z „murów” szkolnych.

Jednak, jak to w życiu bywa pojawiły się przeszkody. Z pewnością wynikające z pewnego rodzaju obustronnej nieufności. Dystans ten brał swój początek, chociażby z innego tygodniowego wymiaru godzin pracy, niższej rangi nauczyciela bibliotekarza w szkole. Z kolei dla bibliotekarzy to nauczyciele przedmiotów nie wykazywali chęci współpracy, rzadko odwiedzali bibliotekę, nie powoływali się na księgozbiór szkolnej biblioteki oraz prawie wcale nie korzystali z zaplecza technicznego ICIM na przeprowadzenie swoich lekcji. Również bardzo ważny jest sposób traktowania biblioteki szkolnej przez Dyrektora placówki. Istotne jest czy interesuje się on stanem czytelnictwa, czy wspiera zakupy nowości, czy jest otwarty na sugestie i nowe pomysły działań zespołowych swoich pracowników. To właśnie umiejętność inicjowania wspólnych przedsięwzięć, koordynacji procesu edukacji czytelniczej i medialnej oraz wytworzenia przyjaznej zarówno nauczycielom, jak i uczniom atmosfery w bibliotece szkolnej jest wielką sztuką, ale też gwarancją dobrego współdziałania. Takie skoordynowane działania wpływają na wytworzenie się klimatu sprzyjającego pracy naukowej i wzajemnego wspierania się pracowników i użytkowników biblioteki dla ich wspólnego dobra. Przynosi ona wymierne efekty edukacyjne i jest wyczuwane przez uczniów. Przenoszą oni nastawienie wobec biblioteki szkolnej obserwując stosunek do niej swoich nauczycieli.

Każdy nauczyciel, a zwłaszcza ten, który rozpoczyna swoją karierę zawodową, powinien zapoznać się w wyczerpujący sposób z metodami pracy biblioteki szkolnej, jej zbiorami i funkcją, tak, aby w przyszłości rozwijać swój warsztat pracy w oparciu o zasoby biblioteczne, i we właściwy sposób wykorzystywać i proponować je środowisku szkolnemu.

Pierwszorzędną sprawą dla nauczycieli jest właściwe i dogłębne poznanie księgozbioru znajdującego się w bibliotece, zwłaszcza tej części, którą będzie mógł wykorzystać potem na lekcjach przedmiotowych. W tym przypadku to właśnie nauczyciel bibliotekarz może służyć pomocą, dostarczając potrzebnych materiałów, bibliografii, dokonując odpowiednich zakupów podręcznikowych, czy też dokumentów elektronicznych i filmowych. Szczególna rola spada na polonistów, którzy powinni zaznajomić swoich uczniów z tymi zasobami, nakierować ich, zapoznać z możliwościami wykorzystania, co znacznie ułatwi proces dydaktyczny w przyszłości.

W przypadku zakupów do biblioteki szkolnej, to właśnie nauczyciele przedmiotów powinni konsultować się z nauczycielem bibliotekarzem. Jeśli budżet szkoły przewiduje na to środki, można z nich korzystać, także przy prenumeracie czasopism pedagogicznych. Nauczyciele ci mogą również współpracować z bibliotekarzami w przypadku konieczności selekcji pewnych części księgozbioru bibliotecznego i wskazać pozycje przestarzałe, czy też nieaktualne. Będzie to pożytkiem dla samej biblioteki – zwolni się miejsce na nowości wydawnicze.

Każdy nauczyciel powinien mieć wpływ na propagowanie wśród dzieci i młodzieży nawyku czytania, na upowszechnianie i reklamę wartościowych książek, wskazywanie lektur do referatów, rozwijanie umiejętności samodzielnych poszukiwań oraz korzystania z nowoczesnych nośników informacji. Współdziałanie jest tu szczególnie ważne, ponieważ bibliotekarz nie zawsze dysponuje czasem, aby poświęcić np. w czasie przerwy, uwagę zainteresowanemu czytelnikowi. W takim przypadku rolę bibliotekarza powinien przejąć nauczyciel i właściwie go zastąpić.

Jedną z form współpracy nauczycieli z biblioteką szkolną jest współorganizowanie lekcji przysposobienia bibliotecznego dla klas pierwszych. To, że nauczyciel zainteresuje dzieci ze szkoły podstawowej, czy też młodzież ze szkół średnich możliwością odwiedzania biblioteki szkolnej i korzystania z jej zbiorów, ułatwi mu niewątpliwie pracę na lekcjach. Konieczna jest również opieka nad najmłodszymi użytkownikami. Zadanie organizowania i przeprowadzenia lekcji przysposobienia bibliotecznego (zapoznanie z biblioteką i jej zbiorami) należy nie tylko do bibliotekarza, ale też do wychowawców klas. Bardzo dobrym pomysłem jest zorganizowanie w bibliotece lekcji przedmiotowych. Wówczas można wykorzystać m.in. księgozbiór popularnonaukowy, sprzęt komputerowy w ICIM z dostępem do internetu, itp.

Z własnego doświadczenia zawodowego mogę wymienić kilka przykładów takiej współpracy. A mianowicie:

- Współpraca z Dyrekcją, Radą Rodziców, pedagogiem szkolnym, opiekunem świetlicy szkolnej, nauczycielami z nauczania początkowego, itp.;
- Pomoc w organizacji lekcji wychowawczych (gromadzenie fachowej literatury, scenariuszy, wypożyczanie materiałów bibliotecznych książkowych i filmowych);
- Współpraca z organizacjami szkolnymi (Samorząd Uczniowski, kółka zainteresowań i in.);
- Gromadzenie zbiorów z uwzględnieniem specyfiki nauczanych w szkole przedmiotów, organizowanie wystawek, robienie gazetek ściennych w bibliotece;
- Udostępnianie katalogów: tradycyjnego i serwisu WWW;
- Wzbogacanie działu lektur;
- Gromadzenie literatury o tematyce psychologicznej, pedagogicznej, wychowawczej, przydatnej w samokształceniu nauczycieli;
- Propagowanie nowości i reklama biblioteki;
- Prenumerata czasopism dla nauczycieli;
- Udzielanie porad metodycznych w zakresie pracy z książką (sporządzanie opisów bibliograficznych);
- Pomoc w organizacji konkursów (np. „Najlepszy Czytelnik Miesiąca”, „Najlepszy Czytelnik Roku”, „Znawca Lektury [tytuł książki]” i innych imprez szkolnych (Andrzejki, głośne czytanie, wolontariat WOŚP, kiermasze taniej książki), udział w wycieczkach;
- Zachęcanie do korzystania z ICIM również przez nauczycieli.

Oczywiście sukces wzajemnej współpracy zależy od chęci i kreatywności środowiska szkolnego. Nie należy się nigdy zniechęcać, lecz poszukiwać nowych rozwiązań i sposobów współdziałania z kolegami „przedmiotowcami”. Takie sukcesywne działania z pewnością przyczynią się do owocnej pracy

w bibliotece szkolnej, podniosą jej efektywność, a sam nauczyciel bibliotekarz będzie usatysfakcjonowany.

Bibliografia:

- Andrzejewska J.: *Bibliotekarstwo szkolne. Teoria i praktyka*, Wyd. SBP, Warszawa 1996.
- <http://www.bu.umk.pl/BE/wspolczesna.html> [dostęp dn. 07.09.2010]
- <http://szkolnictwo.pl/index.php?id=PU3023> [dostęp dn. 07.09.2010]
- <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/polish.htm> [dostęp dn. 21.09.2010]